

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Burgemeester M. Mulder
Medeportefeuillehouders:	N.v.t.
Directie	Griffie
Afdeling	Griffie (GRIFF)
Programma:	Programma 1 - Bestuur en Ondersteuning
Onderwerp:	Verordening rechtspositie raads- en burgerleden Bergen op Zoom 2026

Voorgesteld besluit

De Verordening rechtspositie raads- en burgerleden gemeente Bergen op Zoom 2026 vast te stellen.

Samenvatting

De Verordening rechtspositie raads- en burgerleden gemeente Bergen op Zoom 2026 is geactualiseerd en de raad wordt voorgesteld om deze vast te stellen.

Aanleiding

De huidige Verordening rechtspositie raads- en burgerleden is sinds 1 januari 2019 van kracht. In verband met wijzigingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de publicatie van enkele circulaire's dient de verordening geactualiseerd te worden.

In de Verordening rechtspositiebesluit raads- en burgerleden staan alleen regels over de rechtspositie van raadsleden en burgerleden in het geval zij niet al hiertoe worden verplicht door hogere wet- en regelgeving. In het geval regels zijn vastgelegd in de hogere wet- en regelgeving (met name in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers) is er geen ruimte om hier in de lokale verordening van af te wijken. De reden hiervan is het voorkomen van politieke discussies over voorzieningen zoals vergoedingen, tegemoetkomingen en andere rechtspositionele aanspraken voor decentrale politieke ambtsdragers.

Van belang is dat leden van de raad en/of door de raad ingestelde commissies "buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend" geen andere tegemoetkomingen ten laste

van de gemeente ontvangen (artikel 99 Gemeentewet). Deze verordening vormt een uitwerking van de bij of krachtens de wet toegekende vergoedingen en tegemoetkomingen. De VNG heeft deze wijzigingen verwerkt in de modelverordening en op basis hiervan is huidige Verordening rechtspositie raads- en burgerleden gemeente Bergen op Zoom geactualiseerd. Daarnaast is de Verordening redactioneel en fiscaaltechnisch herzien voor een betere aansluiting op de gemeentelijke praktijk.

Beoogd effect

In de verordening zijn de volgende aanpassingen opgenomen en hiermee in overeenstemming gebracht met het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers.

- Overname van ICT-middelen na schoning is expliciet mogelijk tegen vergoeding van de resterende waarde in het economisch verkeer (aansluiting bij actuele fiscale richtlijnen en BIO).
- Bij forfaitaire vergoedingen hoeven geen bewijsstukken te worden overgelegd.
- Bepaling over niet-partijpolitieke scholing is uitgebreid met eisen aan prijs-kwaliteitverhouding (conform artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit dpa).
- Actualisatie van aanwijzing van vergoedingen als eindheffingsbestanddeel (Wet op de loonbelasting 1964) is in lijn met de actuele werkkostenregeling.
- Verduidelijking van indiening en betaling van declaraties; op onderdelen dynamischer gemaakt (gebruik van percentages in plaats van vaste bedragen).
- Artikel geactualiseerd naar aanleiding van invoering van artikel 3.1.4a Rechtspositiebesluit (toelage voor voorzitterschap van commissies).
- Toelage lid van een bijzondere commissie (artikel 3.1.4), waarbij de werkgeverscommissie is aangemerkt als een bijzondere commissie.
- Artikel 5 verduidelijkt: alleen functiegerichte scholing komt voor vergoeding in aanmerking; redelijke prijs-kwaliteitverhouding en uitsluiting van dubbele vergoedingen.

Argumenten

1.1. Vergoeding raads- en burgerleden

Raadsleden krijgen een vaste vergoeding. Hoeveel dat is, hangt af van het aantal inwoners van de gemeente (de inwonersklasse) en is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit. In de Verordening is opgenomen dat burgerleden een vergoeding ontvangen voor het bijwonen van een vergadering van een raadscommissie of beeldvormende vergadering zoals vermeld in artikel 3.4.1 (inwonersklasse 6). Op dit moment bedraagt deze vergoeding € 133,74 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

1.2 Toelage raadslid onderzoekscommissie en bijzondere commissie

Artikel 3 gaat over de toelagen (extra vergoedingen) voor de raadsleden die lid zijn van zogenaamde 'zwarte commissies'. Dit geldt voor de vertrouwenscommissie en de onderzoekscommissie, zoals deze in de Gemeentewet zijn genoemd.

vertrouwenscommissie

Voor de toelage van een lid van de vertrouwenscommissie geldt een vast bedrag per maand voor de duur van de activiteiten van die commissie per jaar (€ 153,33 per maand) en is vastgelegd in artikel 3.1.2 Rechtspositiebesluit (en dus niet opgenomen in deze verordening).

werkgeverscommissie

Voor de toelage van een lid van een bijzondere commissie geldt het bedrag genoemd in artikel 3.1.4, eerste lid, per maand voor de periode dat de commissie actief is (op dit moment € 153,33). Het bedrag wordt berekend in verhouding tot die periode. Zolang een commissie "slappend" is, althans niet actief, ontvangen de leden geen toelage. Het gaat dus niet om hoe lang iemand lid is, maar om hoe lang de commissie echt aan het werk is.

Toelichting: in de vorige raadsperiode is door de leden van de werkgeverscommissie aangegeven dat de werkgeverscommissie zou moeten worden aangemerkt als bijzondere commissie.

De werkgeverscommissie voert namens de raad de werkgeverstaken uit. Hiertoe behoren o.a. het voeren van een functioneringsgesprek, werving en selectie van de griffier, besluiten over formatie van de griffie.

Het belang, belasting en tijdsbeslag van de werkgeverscommissie is zodanig hoog dat deze redelijkerwijs niet tot het reguliere werk van een raadslid geacht kunnen worden te behoren. Om deze reden wordt voorgesteld om de werkgeverscommissie aan te merken als bijzondere commissie. Navraag in de regio leert dat de gemeenten Moerdijk, Drimmelen en Zundert de werkgeverscommissie als bijzondere commissie hebben aangemerkt.

In de verordening is opgenomen om de werkgeverscommissie aan te merken als bijzondere commissie en aan de raadsleden die lid zijn van die commissie een toelage toe te kennen zolang de commissie actief is.

1.3 Toelage voorzitters commissies

Op grond van het nieuwe artikel 3.1.4a Rechtspositiebesluit kan de raad bij verordening een toelage toekennen aan de voorzitters van de commissies. Indien de gemeenteraad van oordeel is dat de belasting en het tijdsbeslag van het vaste voorzitterschap van een commissie als bedoeld in artikel 82 Gemeentewet niet redelijkerwijs tot het reguliere werk van een raadslid geacht kunnen worden te behoren, kan de raad bij verordening besluiten aan die voorzitter maximaal het bedrag, genoemd in artikel 3.1.4 per maand toekennen.

De voorzitters van de drie reguliere commissie (commissie Mens en Maatschappij, commissie Ruimte, duurzaamheid en Economie en de Commissie Algemeen) en de beeldvormende bijeenkomsten komen voorafgaand aan elke cyclus als agendacommissie bijeen en zitten de genoemde bijeenkomsten roulerend voor. Gelet op deze extra belasting wordt voorgesteld om een toelage per maand voor voorzitters - tevens lid van de agendacommissie - toe te kennen ter hoogte van € 153,33 per maand.

1.4 Niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

Voor raads- en burgerleden is duidelijk bepaald dat de kosten voor scholing die niet-partijpolitiek is, zoals deelname aan congressen en opleidingen, door de gemeente kunnen worden betaald. Scholing die wel partijpolitiek is, wordt niet door de gemeente vergoed. Om scholingskosten vergoed te krijgen, moet duidelijk worden uitgelegd dat het gaat om scholing die nodig is voor het werk. Scholing is nodig voor het werk als het bedoeld is om

vakkennis en vaardigheden te leren of bij te houden die je voor je functie nodig hebt. Scholing is partijpolitiek georiënteerd als het helemaal of voor een deel het doel heeft om diegene op te leiden in de ideeën en standpunten van die partij. Het Rechtspositiebesluit is op twee onderdelen aangevuld. Ten eerste moet de prijs en kwaliteit van de scholing in verhouding tot elkaar staan. Ten tweede mogen de kosten niet op een andere manier worden vergoed.

1.5 Informatie- en communicatievoorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders stelt ten laste van de gemeente aan een raadslid en burgerlid wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie de noodzakelijke informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Het college heeft de keuze gemaakt om een tablet ter beschikking te stellen.

De gemeente verstrekt de tablet in bruikleen aan de politieke ambtsdrager, omdat dit noodzakelijk gereedschap is voor het vervullen van de politieke functie. Het fiscale noodzakelijkheids criterium vereist dat dit digitale gereedschap bij aftreden of ontslag weer door de ambtsdrager wordt ingeleverd bij de gemeente. De gemeente draagt zorg voor het schonen van dit ICT-middel. Nieuw is dat overname van de tablet en na schoning mogelijk is tegen vergoeding van de resterende waarde in het economisch verkeer. Deze bepaling sluit aan op de actuele fiscale richtlijnen en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

1.6 Aanwijzen als eindheffingsbestanddeel

Het artikel over de aanwijzing van vergoedingen als eindheffingsbestanddeel onder de Wet op de loonbelasting 1964 zijn geactualiseerd en afgestemd op de actuele werkkostenregeling.

Samengevat zijn de belangrijkste wijzigingen:

Was	Wordt
Werkgeverscommissie is niet benoemd als bijzondere commissie	Werkgeverscommissie wordt wel benoemd als bijzondere commissie
Toelage bijzondere commissie is als bedrag genoemd	Bijzondere commissie toelage als % van het bedrag.
Geen toelage voor voorzitterschap "zware commissies"	Artikel geactualiseerd naar aanleiding van invoering van artikel 3.1.4a Rechtspositiebesluit (toelage voor voorzitterschap van 'zware' commissies).
Geen overname van ICT middelen mogelijk.	Overname van ICT-middelen na schoning is expliciet mogelijk tegen vergoeding van de resterende waarde in het economisch verkeer (aansluiting bij actuele fiscale richtlijnen en BIO).
	Artikel 4 verduidelijkt: alleen functiegerichte scholing komt voor vergoeding in aanmerking; redelijke prijs-kwaliteitverhouding en uitsluiting van dubbele vergoedingen.
	Bepaling over niet-partijpolitieke scholing uitgebreid met eisen aan prijs-kwaliteitverhouding (conform artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit dpa).

Bij forfaitaire vergoedingen moesten ook bewijsstukken worden overlegd.

Bij forfaitaire vergoedingen hoeven geen bewijsstukken te worden overgelegd.

Actualisatie van aanwijzing van vergoedingen als eindheffingsbestanddeel (Wet op de loonbelasting 1964) in lijn met de actuele werkkostenregeling.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Op een aantal kan de raad desgewenst andere keuzes maken:

- 1.1. Mogelijkheid om een deel van de raadsvergoeding afhankelijk te maken van het aantal bijgewoonde raadsvergaderingen. De gemeenteraad kan op basis van het zesde lid van artikel 3.1.1 bij verordening bepalen dat een deel van de vergoeding voor raadsleden wordt uitbetaald als presentiegeld. Dit kan maximaal 20% van de vergoeding zijn.
- 1.2. Voor de voorzitters van de vaste commissie wordt in de Verordening opgenomen om de maximale vergoeding toe te kennen (€ 153,33 per maand). De raad kan ook besluiten om geen toelage te verstrekken aan voorzitters van de vaste commissies of een percentage in van het bedrag.
- 1.3. Hoogte toelage voor onderzoekscommissie en bijzondere commissies kan (binnen de wettelijke kaders) en voorzitters worden bijgesteld. Er is voor gekozen om het bedrag te koppelen aan artikel 3.1.4 Rechtspositiebesluit decentrale ambtsdragers, op dit moment bedraagt dit bedrag € 153,33 per maand en wordt jaarlijks geïndexeerd. Door deze koppeling hoeft bij wijziging van het bedrag in het Rechtspositiebesluit de Verordening niet aangepast te worden.

De raad kan ook besluiten om geen toelage te verstrekken aan de leden van de werkgeverscommissie of een percentage in van het bedrag. Voor de toelage van een lid van de vertrouwenscommissie geldt een vast bedrag per maand en is vastgelegd in artikel 3.1.2 van het Rechtspositiebesluit. De raad heeft hier geen keuzevrijheid.
- 1.4. De keuze is gemaakt om de werkgeverscommissie aan te merken als een bijzondere commissie. De raad kan een andere keuze maken.

Financiën

De kosten vallen binnen het programma bestuur.

Extra kosten: 6 voorzitters ontvangen maandelijks een toelage van € 153,33 per maand.

Extra kosten werkgeverscommissie: 3 leden ontvangen een toelage van € 153,33 voor de duur van de activiteiten

Participatie

N.v.t.

Vervolg

Raadsleden en burgerleden worden geïnformeerd over de wijzigingen in hun rechtspositie. Herziening van de regelingen voor het college van burgemeester en wethouders moeten door het college worden vastgesteld, dit valt buiten de bevoegdheid van de raad.

Communicatie

De Verordening rechtspositie raads- en burgerleden 2026 wordt op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt en gepubliceerd.

Bijlagen

- 1 Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het presidium van Bergen op Zoom,

De interim griffier,

C.G.M. Bus

De voorzitter van de gemeenteraad Bergen op Zoom,

drs. M. Mulder MSc

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het presidium;

gelet op gelet op de artikelen 95, eerste en tweede lid, 96, eerste en tweede lid, en 97, 98, 99 van de Gemeentewet en de artikel[en [3.1.1, vijfde lid,] 3.1.3, eerste lid[, 3.1.4, eerste lid, 3.1.8, eerste lid, 3.1.9, eerste lid, 3.3.2, 3.3.3, tweede lid, 3.4.1, eerste lid, en 3.4.2] en 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

BESLUIT:

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening rechtspositie raads- en burgerleden gemeente Bergen op Zoom 2026.

Artikel 1 Definitiebepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. commissie: een commissie ingesteld op grond van de artikelen 82, 83 en 84 van de Gemeentewet
- b. griffier: de griffier, bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet.
- c. raadslid: lid van de gemeenteraad.
- d. burgerlid: niet-raadslid, door de raad aangewezen op voordracht van de in de raad vertegenwoordigde fractie waartoe hij behoort;

Artikel 2. Vergoeding burgerleden

Een burgerlid ontvangt voor het bijwonen van een vergadering van een raadscommissie of een beeldvormende vergadering de vergoeding vermeld in artikel 3.4.1, inwonersklasse 6 van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Artikel 3. Toelage raadslid onderzoekscommissie en bijzondere commissie

- 1. Een raadslid dat lid is van een onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie ten laste van de gemeente een jaarlijkse toelage toegekend van maximaal driemaal de maandelijks vergoeding voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
- 2. Een raadslid dat lid is van een bijzondere commissie als bedoeld in artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers wordt voor de duur van de activiteiten van de commissie een toelage toegekend ten hoogte van 100 procent van het bedrag genoemd in artikel 3.1.4, eerste lid, zolang de commissie actief is. De werkgeverscommissie wordt aangemerkt als een bijzonder commissie.
- 3. Raadsleden die roulerend voorzitter zijn in één commissie als bedoeld in artikel 3.1.4a, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, ontvangen ieder een maandelijks toelage van 100 procent van het bedrag genoemd in artikel 3.1.4, eerste lid, per persoon, zolang de commissie actief is.

Artikel 4. Reis- en verblijfkosten burgerleden

- 1. Een burgerlid heeft ten laste van de gemeente aanspraak op een vergoeding zoals vastgelegd in artikel 3.1.7 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

2. De gemeenteraad kan (een delegatie uit) de gemeenteraad of een raadscommissie toestemming verlenen voor een excursie of reis naar het buitenland als deze door of vanwege de gemeente wordt georganiseerd. De gemeenteraad kan aan de toestemming voorwaarden verbinden.

Artikel 5. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en burgerleden

1. Een raads- of burgerlid dat wil deelnemen aan niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van zijn functie als bedoeld in artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, dient daartoe vooraf een gemotiveerde aanvraag in bij de griffier.
2. Deze aanvraag gaat vergezeld van stukken met inhoudelijke informatie en een kostenspecificatie, waaruit blijkt dat de prijs-kwaliteitsverhouding van de desbetreffende scholing redelijk is en dat de kosten ervan niet al op een andere basis kunnen worden vergoed.
3. De voorzitter van de raad beslist op de aanvraag op basis van de overlegde stukken.
4. Aanvragen die niet overeenkomstig de bepalingen in deze verordening worden ingediend, komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 6. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en burgerleden

1. Een raads- of burgerlid tekent een bruikleenovereenkomst wanneer hem ten laste van de gemeente voor de duur van de uitoefening van zijn functie informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld bedoeld in artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Een raads- of burgerlid levert na beëindiging van zijn functie de ter beschikking gestelde informatie- en communicatievoorzieningen in bij de gemeente.
3. Overname van de informatie- en communicatievoorzieningen is mogelijk na opschoning en tegen vergoeding van de resterende waarde van de voorzieningen in het economisch verkeer.

Artikel 7. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

1. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in artikel 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden verder aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in deze verordening, voor zover deze worden gerekend tot een vergoeding, tegemoetkoming of verstrekking als bedoeld in artikel 31a, tweede lid, onderdelen a tot en met h, van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Artikel 8. Declaratie van onkosten

1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van kosten die op grond van deze verordening voor vergoeding of tegemoetkoming in aanmerking komen plaats door:
 - a. betaling uit gemeentelijke middelen, op basis van een rechtstreeks aan de gemeente toegezonden factuur,
 - b. betaling vooruit uit eigen middelen
2. Declaratie geschiedt:
 - a. Op basis van een declaratieformulier en bewijsstukken en
 - b. Voor de 8^e van de derde maand na factuurdatum of betaling.
3. Een declaratie wordt ingediend bij en getoetst door de griffier.

Artikel 9. Inwerkingtreding

1. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en burgerleden en treedt in werking met ingang van de dag na de datum van publicatie van het Gemeenteblad waarin deze regeling wordt geplaatst.
2. De verordening rechtspositie raads- en burgerleden Bergen op Zoom 2019 wordt gelijktijdig ingetrokken.

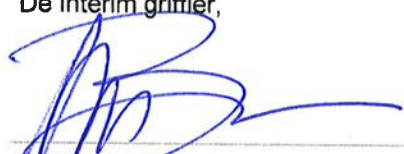

Artikel 10. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en burgerleden gemeente Bergen op Zoom 2026.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 24 september 2026,

De interim griffier,

C.G.M. Bus

De voorzitter,

drs. M. Mulder MSc.

